

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 114/2019
26.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., ..., чији је пуномоћник Жарко Вучковић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Петре Такач, адвокат из ..., ради исплате дуга, одлучујући о ревизијама парничних странака, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж бр. 2215/18 од 20.09.2018. године, у седници већа одржаној дана 26.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж бр. 2215/18 од 20.09.2018. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као непотпуна ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж бр. 2215/18 од 20.09.2018. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П бр. 1352/17 од 08.02.2018. године, ставом првим изреке, тужбени захтев је делимично усвојен. Ставом другим пресуде обавезана је тужена да тужили на име стицања без основа исплати износ од 45.480 евра са каматом на износ од 35.240 евра почев од 16.09.2008. године до 24.12.2008. године по есконтној стопи Централне европске банке, а од 25.12.2012. године до исплате по стопи по основу Закона о затезној камати, односно у висини референтне каматне стопе ЕЦБ на главне операције на рефинансирање увећане за 8% поена, на износ од 10.240 евра почев од 08.09.2008. године до 24.12.2012. године по есконтној стопи ЦЕБ, а од 25.12.2012. године до исплате по стопи на основу Закона о затезној камати, односно у висини од референтне каматне стопе ЕЦБ на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена, те да ове износе на име главнице и камата исплати у динарској противвредности на дан исплате по продајном курсу НБС, све у року од 15 дана под претњом извршења. Ставом три изреке обавезана је тужена да тужили надокнади трошкове парничног поступка у износу од 600.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате. Ставом четири изреке са вишком тужбеног захтева преко досуђеног укупног износа

главнице од 45.480 евра па до траженог износа од 85.840 евра са потраживаном каматом, као и са вишком потраживане камате на износ од 10.240 евра преко досуђене од 08.09.2008. године па до тражене од 22.11.2007. године и на износ од 35.240 евра преко досуђене почев од 16.09.2008. године, па до тражене од 22.11.2007. године, као и са вишком потраживане камате на трошкове поступка и то преко досуђене од дана извршности пресуде па до исплате, па до тражене од дана подношења пресуде до исплате, тужба се одбија.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж бр. 2215/18 од 20.09.2018. године, ставом првим изреке жалба тужене је делимично усвојена, па је пресуда Вишег суда суда у Новом Саду П 1352/17 од 08.02.2018. године преиначена у побијаном усвајајућем делу одлуке (став два изреке) тако што је одбијен тужбени захтев тужиље преко износа од 15.240 евра до првостепеном пресудом досуђеног износа од 45.480 евра, као и захтев за камату на разлику износа од 5.000 евра до 35.240 евра почев од 16.09.2008. године до 24.12.2012. године по есконтној стопи ЦЕБ, а од 25.12.2012. године до исплате по стопи на основу Закона о затезној камати, односно у висини од референтне каматне стопе ЕЦБ на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена, као и о делу одлуке о трошковима парничног поступка (став три изреке) тако што је одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова преко износа од 344.930,00 динара до првостепеном пресудом досуђеног износа од 600.000,00 динара, са законском затезном каматом на разлику ових износа почев од извршности до исплате, док су у преосталом делу жалба тужене и жалба тужиље одбијене и првостепена пресуда у побијаном непреиначеном делу (став два и четири изреке) потврђена. Ставом другим изреке обавезана је тужиља да накнади туженој трошкове жалбеног поступка у износу од 22.500,00 динара. Ставом три изреке одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу којим је усвојен тужбени захтев тужиље, благовремено изјавила жалбу из свих законом прописаних разлога. Ревизија тужене није потписана.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...55/14) Врховни касациони суд је утврдио да ревизија тужиље није основана, а да је ревизија тужене непотпуна.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Других битних повреда одредаба парничног поступка из наведене законске одредбе, која би могла представљати основ за уважавање ревизије тужиље нема, па нису основани ревизијски наводи који се односе на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању тужена је у периоду од 2007. године до 2009. године имала Канцеларију за ... „ВВ“ из ..., а у вези са којим послом јој је у свему помагао њен супруг ГГ, коме је тужиља тетка. Током 2007. године супруг тужиље ДД и тужиља су купили објекат у ..., ..., који је требало да се легализује, а обзиром да живе у ..., одлучили су да ангажују за те послове тужену. Дана 06.09.2007. године сачињена је признаница о резервацији непокретности којом је ЂЂ као продавац, власник и инвеститор изградње пословног објекта – магацина за ... спратности Пр+Пк површине 1367 м² који се налази у ..., ..., на кп.бр. ... КО, потврдио да је примио на руке износ од 10.000 евра од ДД, као купца, а све на име резервације за куповину предметне непокретности, те је констатовано да је укупна цена непокретности 500.000 евра. Признаницу је сачинила канцеларија за ... „ВВ“ ..., а потписали су је ЂЂ, ДД и ЕЕ као сведок. У вези са ангажовањем тужене дана 07.09.2007. године сачињена је специјална пуномоћ, коју је издао ДД, који је овластио тужену да обави све радње за потребе легализације и уписа у катастар за стамбено пословни објекат у ..., уписан у ЛН бр. ... Дана 07.09.2007. године сачињена је признаница по основу уговора о делу (који није посебно сачињаван јер су имали међусобно поверење) и овлашћења (број овере 0902/07), којом је потврђена исплата ДД износа од 600 евра за услуге и износа од 15.000 евра на име поступка легализације, овде туженој на руке, као директору. Исплату износа (укупно 15.600 евра) извршио је ДД. Тужена је спровела послове везане за комунално опремање и препис, који је износио 6.000 евра, за комунално опремање и око 4.000 евра за препис. За остале послове ДД је ангажовао треће лице, а тужена му није вратила остатак новчаних средстава. Након тога је закључен уговор о купопродаји наведене непокретности и исти је у целости извршен. Дана 22.11.2007. године закључен је уговор између Канцеларије за ... „ВВ“ из ..., коју заступа директор – овде тужена, као налогопримца и овде тужиље, као налогодавца, у вези куповине пословног простора – локала у улици „...“ број ..., површине 60 м². Истог дана – 22.11.2007. године тужиља је издала туженој специјално пуномоћје за обављање свих радњи по основу наведеног уговора за куповину пословног простора – локала. По том основу тужена је од тужиље примила износ од 35.000 евра, али је тужена тужиљи тај износ вратила, према признаници од 20.11.2007. године. Дана 06.03.2008. године закључен је предуговор о куповини стана у изградњи између фирме „ЖЖ“ из ..., коју заступа директор ЗЗ и тужиље као купца, а коју је том приликом заступала тужена по овлашћењу број 11186/07 од 22.11.2007. године. Предмет уговора је дефинисан чланом 1. као куповина стана у изградњи на основу идејног пројекта стамбено – пословног објекта у ..., улица ..., у коме се налази непокретност стан на другом спрату површине 42 м², на ком објекту је продавац инвеститор. У члану 5. уговорена је купопродајна цена на износ од 50.400 евра. У члану 6. је наведено да је купац приликом потписивања уговора на руке продавцу исплатио износ од 30.240 евра што је продавац потписао својим потписом, што је 60% уговореног износа, док ће остатак купопродајне цене од 40%, што одговара износу од 20.160 евра, бити исплаћен у јулу 2008. године. Наведени предуговор није оверен. Пре закључења истог, на истом стану тужена је стекла власништво у обиму од 60% вредности тог стана по основу услуга које је извршила за наведену фирму. Дана 17.03.2008. године сачињена је признаница којом се потврђује да је тужена примила на руке износ од 10.240 евра од овде тужиље за рачун наведене фирме за куповину предметног стана. Дана 17.03.2008. године сачињена је признаница о раскиду уговора о позајмици од 08.09.2007. године између тужиље као зајмодавца и тужене као зајмопримца, којом зајмодавац признаје да је овим даном примио на руке износ од 20.000 евра од зајмопримца и да је то

целокупан износ уговора о позајмици од 08.09.2007. године, који је овом признаницом и исплатом раскинут и постао ништаван. Дана 08.09.2008. године закључен је раскид предуговора о куповини стана у изградњи закључен између напред наведене фирме „ЖЖ“ из ... и тужиле као купца, коју је заступала тужена, обзиром да остали део дуга према туженој и продавацу није исплаћен и при том је купац одустао од куповине некретнине, а да продавац задржава до тада уплаћен износ капаре – одустанице за претрпљену штету. У члану 4. је констатовано да се раскидом предуговора враћа власништво над станом у пређашње стање. Наведени раскид предуговора није оверен код надлежног суда. Дана 16.09.2008. године тужилца и њен супруг ДД су поништили својом писаном изјавом сва овлашћења на име тужене која су јој дата са њихове стране, а која изјава је оверена код Општинског суда у Новом Саду дана 16.09.2008. године под Ов.1. 44405/08.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилном применом материјалног права одлучио као у изреци своје пресуде, одбијањем тужбеног захтева тужиле преко износа од 15.240 евра са припадајућом каматом, у смислу члана 749, 751, 758, 759, 769, 210, 214. Закона о облигационим односима.

Одредбом члана 749. Закона о облигационим односима прописано је да се уговором о налогу обавезује налогопимац према налогодавцу да за његов рачун предузме одређене послове. Истовремено се налогопримац овлашћује на предузимање тих послова. Налогопримац има право на накнаду за свој труд, осим ако је другачије уговорено или произилази из природе међусобног односа.

Одредбом члана 758. Закона о облигационим односима прописано је да је налогодавац дужан на захтев налогопримца дати му извесну своту новца за предвиђене издатке.

Одредбом члана 759. Закона о облигационим односима прописано је да је налогодавац дужан накнадити налогопримцу, чак иако његов труд без његове кривице није имао успеха, све потребне трошкове које је учинио за извршење налога, са каматом од дана када су учињени. Он је дужан предузети обавезе које је налогопримац узео на себе вршећи у своје име поверене му послове, или га на који други начин ослободити њих.

Одредбом члана 769. Закона о облигационим односима прописано је да, када је налогодавац одустао од уговора, као и када је умро или је пао под стечај, или потпуно или делимично лишен пословне способности, налог престаје у часу када је налогопримац сазнао за догађај због кога налог престаје. Када је налогопримцу издато писмено пуномоћје дужан га је вратити по престанку налога.

Одредбом члана 210. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да када је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а када то није могуће да накнади вредност постигнутих користи. У ставу 2. овог члана се наводи да обавеза враћања настаје и када се нешто прими, с обзиром на основ који се није остварио или је касније отпао.

Одредбом члана 214. Закона о облигационим односима прописано је, када се враћа оно што је стечено без основа, морају се вратити плодови и платити затезна камата и то ако је стицалац несавестан, од дана стицања, а иначе од дана подношења захтева.

Из утврђеног чињеничног стања произилази, како су то правилно закључили нижестепени судови, да је између парничних странака закључен уговор о налогу, те да је сходно члану 769. Закона о облигационим односима исти престао када је налогодавац одустао од уговора – конкретно 16.09.2008. године (када су тужила и њен супруг поништили писаном изјавом сва овлашћења на име тужене која су јој дали) од ког дана тужена сва примљена, а невраћена новчана средства по основу уговора о налогу држи без правног основа, као и да их је, до тада савесни држалац по члану 214. Закона о облигационим односима дужна вратити са каматом од дана одустанка тужиле од уговора – писаним отказом пуномоћја. По том основу тужила је, по признаници од 07.09.2007. године (којом је потврђена исплата ДД) туженој, а на руке исплаћен износ од 600 евра за услуге и 15.000 евра на име поступка легализације, потраживања фактура, признаница, сагласности и осталих рачуна за купљени објект у ..., а тужена је спровела послове везане за комунално опремање и препис у укупном износу од 10.000 евра, правилно утврђеном од стране првостепеног суда, тако да тужила није вратила остатак од 5.000 евра који преостаје када се од укупно примљеног износа од 15.600 евра одбије вредност извршеног рада и уговорене накнаде на коју тужена има право по члану 749. Закона о облигационим односима. Због наведеног правилан је закључак нижестепених судова да је основано потраживани износ у овом делу у висини од 5.000 евра у динарској противвредности са каматом по члану 214. Закона о облигационим односима почев од 16.09.2008. године.

Правилан је закључак нижестепених судова да није основано потраживање тужиле према туженој у односу на пословни простор – локал у улици ..., јер је по основу наведеног уговора о налогу, у вези са предуговором од 22.11.2007. године који се односи на куповину наведеног локала, тужена од тужиле примила износ од 35.000 евра, који износ јој је вратила по признаници од 22.11.2007. године.

Правилан је закључак другостепеног суда да је по основу уговора о налогу дана 06.03.2008. године закључен предуговор о куповини стана у изградњи између фирме „ЖЖ“ из ... и тужиле, који није реализован, већ је раскинут дана 08.09.2008. године. У члану 6. предуговора је наведено да је купац приликом потписивања уговора на руке продавцу исплатио 30.240 евра, што продавац потврђује својим потписом, али је дана 17.03.2008. године сачињена признаница, којом се потврђује да је тужена примила на руке од тужиле износ од 10.240 евра за рачун наведене фирме за куповину наведеног стана, што потврђује признаница од 17.03.2008. године о раскиду уговора о позајмици од 08.09.2007. године између парничних странака, којом зајмодавац (овде тужила) признаје да је тог дана примила 20.000 евра на руке од зајмопримца, па како наведени правни посао није реализован, тужена је сходно члану 210. и 214. Закона о облигационим односима у обавези да тужилу врати примљени износ од 10.240 евра са каматом од 16.09.2008. године (од престанка уговора о налогу) све у динарској противвредности, док је неоснован тужбени захтев за исплату 30.240 евра са траженом каматом.

Са изнетих разлога неосновани су ревизијски наводи тужиле о погрешној примени материјалног права од стране другостепеног суда.

Ревизијски наводи којима се оспорава утврђено чињенично стање нису разматрани, јер не представљају ревизијски разлог из одредбе члана 398. Закона о парничном поступку. Ни погрешна оцена доказа изведених у првостепеном поступку не представља разлог за изјављивање ревизије.

Са изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке пресуде.

Одлучујући о ревизији тужене на основу члана 410. став 1. у вези члана 98. став 3. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је утврдио да ревизија тужене није потпуна.

Чланом 98. став 3. Закона о парничном поступку прописано је да поднеци морају да буду разумљиви, да садрже све оно што је потребно да би по њима могло да се поступи, а нарочито означавање суда, име, презиме, пословно име привредног друштва или другог субјекта, пребивалиште, боравиште, односно седиште странака, њихових законских заступника и пуномоћника ако их имају, предмет спора, садржину изјава и потпис подносиоца.

У конкретном случају ревизија тужене не садржи потпис подносиоца, па је иста непотпуна у смислу члана 410. став 1. Закона о парничном поступку, са изнетих разлога на основу члана 413. Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу два изреке пресуде.

**Председник већа-судија,
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић